

**ЛОСИНІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ
ЛОСИНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
НІЖИНСЬКОГО РАЙОНУ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

НАКАЗ

01.09.2020 р.

№ 82

Про організацію роботи з питань протидії булінгу (насильству) та створення безпечного середовища в 2020/2021 навчальному році

На виконання Закону України № 8584 від 18.12.2018р «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу», відповідно до абзацу дев'ятого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», згідно з пунктом 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), відповідно до методичних рекомендацій Міністерства освіти, науки та молоді, відповідно до наказу №1646 МОНУ від 28.12.19 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листа МОН України від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України від 29.12.2019 №1646», листа МОН України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню) з метою виявлення та протидії булінгу серед учасників освітнього процесу, швидкого реагування на такі випадки, з метою створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти»,

НАКАЗУЮ:

1.Створити комісію з розгляду випадків булінгу серед учасників освітнього процесу у такому складі:

Голова комісії – Гапоненко В.О, директор школи, голова комісії;

Секретар комісії – Карпенко О.М., заступник директора з ВР, секретар комісії

Члени комісії: Семенов С.І – заступник директора НВР, Шевчун Н.Г. – шкільний психолог, Лаврінець Ж.В. – соціальний педагог, Коробка О.Д. – вихователь ГПД., Дерев'янка Л.П. - учитель правознавства.

2.У випадках скликання комісії до її роботи залучати батьків, чиї діти причетні до випадків булінгу.

3. Засідання комісії проводити у випадку письмової заяви директору школи.

4. З метою профілактики проявів негативної поведінки учнів, чії дії у майбутньому можуть кваліфікуватися як булінг, невідкладно скликати засідання комісії та залучати батьків учнів до її засідань.

5. Затвердити процедуру подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) в установі.

6. До роботи комісії залучати уповноважених осіб Національної поліції України та Служби у справах дітей.

7. Класним керівникам постійно проводити роз'яснювальну роботу з учнями та батьками щодо їх відповідальності за дії, які прирівнюються до булінгу.

8. Довести до відома усіх педагогічних працівників про персональну відповідальність за випадки булінгу з їх боку чи спробу втаємничення таких випадків зі сторони учнів чи колег по роботі.

9. Заступнику директора з виховної роботи Карпенко О.М., класним керівникам 1-11 класів, практичному психологу Шевчун Н.Г., соціальному педагогу Лаврінець Ж.В.. зареєструватись і пройти он-лайн курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» за посиланням: <https://prometheus.org.ua/courses> (розділ «Відкрито реєстрацію»).

10. З метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, обізнаності інших учасників освітнього процесу щодо захисту персональних даних переглянути освітній серіал “Персональні дані на онлайн-платформі “”Дія.Цифрова освіта””.

11. З даним наказом ознайомити усіх педагогічних працівників, учнів та їх батьків.

12. Копію даного наказу розмістити на офіційному сайті школи.

13. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Валентина ГАПОНЕНКО

**Процедура подання учасниками освітнього процесу
заяв про випадок булінгу (цькування) та їх розгляд в Лосинівській
загальноосвітній школі І-ІІІ ступеня**

Усі учасники освітнього процесу у разі виявлення випадків булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб, в обов'язковому порядку протягом дня повідомляють директора школи у письмовій формі – заява.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого (**Стаття 173⁴. Кодекс України про адміністративні правопорушення**).

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін — кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Оформлення, подання заяв (зразок додається).

Заява заповнюється державною мовою, розбірливим почерком. Виправлення не допускаються. У заяві необхідно вказати:

- прізвище, ім'я, по батькові заявника, адресу фактичного проживання, контактний телефон;
- навести розгорнутий виклад фактів щодо виявлених випадків булінгу (цькування);
- зазначити дату подання заяви та підписати особисто.

1. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники освітнього закладу та інші особи. Затверджено наказом директора Лосинівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступеня 01.09.2020 №82

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв.

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту отримує секретар, яка зобов'язана терміново повідомити керівника установи.

4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює особисто керівник установи.

5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації.

6. Розгляд Заяв здійснює керівник установи з дотриманням конфіденційності.

Розгляд заяв щодо випадків булінгу (цькування)

1. За заявою керівник установи видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб не пізніше 3-ох робочих днів з дати прийняття заяви.

2. У складі комісії педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, керівник установи та інші зацікавлені особи.

3. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними документами і актами.

4. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

5. Розслідування випадку булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється упродовж 10-ти робочих днів з дати прийняття заяви.

6. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, (відповідні дії носять систематичний характер), то керівник установи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та служби у справах дітей.

7. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник установи має повідомити постраждалого.

8. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

9. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

10. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Директору Лосинівської ЗОШ I – III ступенів

_____ ,
(прізвище, ім'я, по батькові)

який (-а) проживає за адресою _____

_____ (контактний телефон)

Я, _____ ,
повідомляю про випадок булінгу (цькування), учасником (свідком) якого я є,
(потрібне підкреслити)

Що стався _____ у (на) _____
(дата, час)

_____ , а саме: _____
(місце)

_____ (розгорнутий виклад фактів щодо виявлення випадків булінгу (цькування))

_____ Дата

_____ П.І.Б.

_____ Підпис

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Лосинівської загальноосвітньої
школи I-III ступеня від 01.09.2020 №82

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) в Лосинівській загальноосвітній школі I-III ступеня

Алгоритм дій педагогічного колективу у разі виявлення ситуації булінгу.

- Якщо педагог, або будь який інший працівник школи став свідком булінгу то, незалежно від того, покаржилась йому жертва чи ні він повинен проінформувати про цей випадок керівництво навчального закладу.

- Якщо педагог, або будь який інший працівник школи отримав усне або письмове звернення від дитини, щодо жорстокого ставлення по відношенню до неї з боку однолітків, педагогів, або інших осіб , то він повинен повідомити про це керівництво навчального закладу.

- Отримавши таке звернення директор навчального закладу повинен скликати комісію з розгляду випадку булінгу , та окреслити подальші дії.

- До складу такої комісії можуть входити адміністрація навчального закладу, педагоги, психолог, соціальний педагог, батьки постраждалого та «булера» та інші зацікавлені особи.

- Якщо комісія кваліфікує випадок як булінг, а не одноразовий конфлікт, адміністрація навчального закладу повинна повідомити про це уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

- У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждала сторона не згодна з цим висновком, то вона має право звернутися до органів Національної поліції України.

- Забезпечити психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу, стали його свідками, або вчинили цькування.

Алгоритм дій педагогічних працівників що до запобігання випадків булінгу в учнівському середовищі.

1. Усім членам шкільного колективу дотримуватись єдиної позиції, що насильство, цькування, дискримінація є неприйнятними та неприпустимими у міжособистісних спілкуванні.

2. Класним керівникам та вчителям-предметникам цікавитися життям своїх вихованців, відслідковувати ситуації, щодо проявів жорстокості та цькування в учнівських колективах , контролювати поведінку та взаємостосунки між дітьми на уроках та перервах.

3. Не залишати жоден випадок булінгу без уваги. Пояснювати учням, що будь які насильницькі дії чи образливі слова є неприпустимими у міжгруповій взаємодії. Реакція усіх учасників освітнього процесу на будь які прояви жорстокості та цькування має бути негайною.

4. Пояснювати учням, що навіть пасивне спостереження за знущанням і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захищати жертву насильства і, якщо треба кликати на допомогу дорослих.

5. У кожному класному колективі виробити правила толерантної поведінки, слідкувати за їх дотриманням.

6. Створити шкільний консультативний пункт «Скринька довіри»

7. Систематично проводити у школі просвітницьку роботу у вигляді виховних годин, бесід, тренінгів, уроків, правових ігор, вікторин, флеш-мобів, круглих столів, диспутів, годин відкритих думок, усних журналів, кінолекторіїв, для ознайомлення учнів з проблемою булінгу, та за для пропаганди безпечних, здорових стосунків, заснованих на взаємній повазі доброзичливості та толерантності. Залучати до цієї роботи соціально-психологічну службу, представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.

8. Проводити просвітницьку роботу серед батьків з даної тематики.

9. Забезпечити психологічний супровід здобувачів освіти, які стали свідками булінгу, постраждали від нього, або вчинили цькування.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, — тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, — тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, — тягне за собою накладення

штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин. Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу — тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку» (**«Стаття 173⁴, Кодекс України про адміністративні правопорушення»**).

До осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24 1 цього Кодексу.

У разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених, зокрема, статтею 173⁴ КУАП, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24 1 цього Кодексу. Відповідно до статті 241 КУАП за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: **1)** зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; **2)** попередження; **3)** догана або сувора догана; **4)** передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання (**стаття 13 «Відповідальність неповнолітніх» КУАП**).

Штрафи, які передбачено за знування

- Моральне чи фізичне насильство, агресія – 340-850 грн.
 - Дії з особливою жорстокістю, повторне порушення – 850-1700 грн.
 - Приховування вчителем факту цькування – 1700-3400 грн, або виправні роботи строком до одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку.
- Якщо правопорушення вчинили неповнолітні до 16 років, штраф сплачуватимуть батьки.

Порушення	Вік	Хто несе відповідальність	Розмір штрафу	Громадські роботи
Булінг дітьми	До 14 років	батьки	Від 850 грн до 1700 грн. або	Від 20 до 40 годин
	Від 14 до 16 років	батьки	Від 850 грн до 1700 грн. або	Від 20 до 40 годин
	Понад 16 років	діти	Від 850 грн до 1700 грн. або	42 години
Булінг дорослим	Понад 16 років	Особисто	від 850 грн до 1700 грн. або	42 години
Повторний або груповий булінг	Від 14 років до 16 років	Батьки	від 1700 грн до 3400 грн	Від 40 до 60 годин
	Понад 16 років	особисто	від 1700 грн до 3400 грн або	Від 40 до 60 годин
Приховування булінгу	Керівник закладу освіти	особисто	від 850 грн до 1700 грн. або	Виправні роботи до 1 місяця з відрахуванням 20% заробітку

Протоколи за вчинення цього порушення уповноважені складати органи національної поліції України, а притягувати до адміністративної відповідальності будуть місцеві суди.

Дитяча лінія 116 111 або 0 800 500 225 (з 12.00 до 16.00) Гаряча телефонна лінія щодо булінгу 116 000 Гаряча лінія з питань запобігання насильству 116 123 або 0 800 500 335 Уповноважений Верховної Ради з прав людини 0 800 50 17 20 Уповноважений Президента України з прав дитини 044 255 76 75 Центр надання безоплатної правової допомоги 0 800 213 103 Національна поліція України 102

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Лосинівської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступеня від 01.09.2020 №82

ПЛАН
заходів щодо запобігання, профілактики та протидії булінгу у
Лосинівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступеня

№ з/п	Назва заходу	Цільова аудиторія	Термін виконання	Відповідальний
Діагностичний стан				
1	Створення бази інструментів для діагностування рівня напруги, тривожності в учнівських колективах	Усі категорії учасників освітнього процесу	вересень-жовтень	Психолог школи
2	Діагностування рівня напруги, тривожності в учнівських колективах: <ul style="list-style-type: none"> • Спостереження за міжособистісною поведінкою здобувачів освіти; • - опитування (анкетування) учасників освітнього процесу; • психологічні діагностики мікроклімату, згуртованості класних колективів та емоційних станів учнів; • соціальне дослідження наявності референтних груп та відторгнених в колективах; • визначення рівня тривоги та депресії учнів. 		Упродовж року	Класні керівники, психолог школи
Інформаційно-профілактичні заходи				
1	Загальношкільні батьківські збори на тему «Поговоримо про булінг»	Батьки здобувачів освіти	вересень-травень	Заступник директора з ВР, класні керівники
2	Тиждень протидії поширення булінгу серед учасників освітнього процесу	1-11 класи	жовтень	Заступник директора з ВР, психолог школи, класні керівники
4	Засідання МО класних керівників «Організація та проведення профілактичної роботи щодо попередження випадків булінгу»	МО класних керівників	листопад	Заступник директора з ВР

5	Круглий стіл з педагогічним колективом «Безпечна школа. Маски булінгу»	Педагогічний колектив	листопад-грудень	Психолог
6	Анкетування учнів школи «Насильство та його прояви»	5-11 класи	жовтень-січень	Психолог, класні керівники
7	Розробки пам'ятки «Маркери булінгу»	Педагогічний колектив	Січень-березень	Психолог школи
8	Контроль стану попередження випадків булінгу	Нарада при директору	Квітень	Заступник директора з ВР
9	Вивчення законодавчих документів, практик протидії цькуванню	Педагогічний колектив	Упродовж року	Заступник директора з ВР
10	Консультативний пункт «Скринька довіри»	Усі категорії учасників освітнього процесу	постійно	Соціальний педагог
Формування навичок дружніх стосунків здобувачів освіти				
1	Проведення ранкових зустрічей з метою формування навичок дружніх стосунків	1-4 класи	Упродовж року	Класні керівники
2	Засідання дискусійного клубу старшокласників «Як довіряти й бути вдячним»	9-11 класи	Квітень	Педагог-організатор
3	Години спілкування за участю представників поліції «Не допускай проявів булінгу над собою. Допоможи другу»	5-11 класи	Упродовж року	Педагог-організатор, класні керівники
4	Засідання шкільної ради старшокласників на тему «Не допускай насилля над ближнім»	9-11 класи	жовтень-березень	Педагог-організатор, соціальний педагог
5	Флешмоб «Зупинимо булінг разом»	9-11 класи	травень	Педагог-організатор, класні керівники
6	Інформаційна виставка у бібліотеці «Булінг, міфи та реальність»	1-11 класи	Упродовж року	Бібліотекар
7	Конкурс- виставка плакатів «Шкільному булінгу скажемо - ні» «STOP Bulling»	5-11 класи	Квітень	Педагог-організатор, класні керівники
8	Заняття з елементами тренінгу : «Спілкування з однолітками», «Як протистояти тиску однолітків», «Підліткові компанії», «Профілактика булінгу в учнівському середовищі», «Вчимося безпечної поведінки в інтернеті»	5-11 клас	Упродовж року	Соціальний педагог, психолог
9	Уроки відвертого спілкування «Змінюй в собі негативне ставлення до інших» «Допоможи собі , рятуючи	1-4 класи	Упродовж року	Класні керівники

	інших», «Стережись! Що посієш , те й пожнеш!!» «Про стосунки в учнівському середовищі»	1-7 класи 8-9 класи 10-11 класи		
10	Виховні години «Віртуальний терор і кібербулінг»	5-11 клас	вересень-квітень	Класні керівники
11	Кінолекторії: художнього фільму «опудало», « Нік Вуйчич про булінг в школі», «Булінг в школі та як з ним боротися – говоримо з Уповноваженим Президента України», «Зупинись!!! Моя історія про булінг та кібербулінг»	1-11 класи	Упродовж року	Класні керівники
12	Перегляд відеопрезентацій «Булінг в школі. Як його розпізнати», « кібербулінг або агресія в інтернеті: Способи розпізнання і захист дитини	5-11 класи	Упродовж року	Класні керівники
13	Міні-тренінг « Як навчити дітей безпечної поведінки в мережі Інтернет»	2-5 класи	Упродовж року	Класні керівники
14	Конкурс есе на тему «Як довіряти і бути вдячним іншим»	5-11 класи	Березень-квітень	Учителі української мови
15	Майстер-клас «Павутинка дружби»	1-4 класи	Упродовж року	Педагог-організатор
16	Учнівська конференція «Думки молоді на тему «Як подолати булінг»	1-4 клас	Квітень	Педагог-організатор
17	Поради дітям «Алгоритм дій у разі виявлення проявів булінгу» (протиправних дій)	1-11 клас	Упродовж року	Психолог
Психологічний супровід				
1	Діагностика стану психологічного клімату класу	1-11 клас	Упродовж року	Психолог
2	Спостереження під час навчального процесу, у позаурочний час	1-11 класи	Упродовж року	Психолог
3	Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу	1-11 класи	Упродовж року	Психолог
4	Профілактично-просвітницька, корекційно-розвивальна робота з учасниками освітнього процесу	1-11 класу	Упродовж року	Психолог
Робота з батьками				
1	Поради батькам щодо	Батьки	Упродовж	Психолог

	зменшення ризиків булінгу та кібербулінгу для своєї дитини	здобувачів освіти	року	
2	Тематичні батьківські збори «Протидія цькуванню в учнівському колективі»	Батьки здобувачів освіти	Упродовж року	Класні керівники, психолог
3	Тренінгове заняття «Як навчити дітей безпеці в Інтернеті»	Батьки здобувачів освіти (за запитом)	Упродовж року	Психолог
4	Круглий стіл для батьків «Поговоримо про булінг та кібербулінг»	Батьки здобувачів освіти	Упродовж року	Класні керівники, психолог